

ภาษาและกลวิธีการเขียนพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

The Language Usage and Techniques of the Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University

ดร.กาญจนา ตันโพธิ์ (Dr.Kanchana Tonpo)^{1**}

(Received: September 15, 2019; Revised: February 25, 2020; Accepted: February 26, 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบการใช้ภาษาที่น่าสนใจ 7 ลักษณะ คือ การซ้ำเพื่อเน้นข้อความ ความหมาย การซ้ำเพื่อขยายความแบบแจ่มแจ้ง การซ้อนคำด้วยกลุ่มคำที่สัมพันธ์กัน การซ้อนคำด้วยคำเชื่อม การใช้คำซ้อนชนิดซ้ำ การใช้ประโยชน์จากความ และการใช้ภาษาความเปรียบ ในด้านกลวิธีการเขียนพบว่าการเขียนส่วนนำมีใจความ 5 ข้อ เกิดเป็นโครงสร้าง 3 ลักษณะ การเขียนส่วนเนื้อหาใจความ 6 ข้อ เกิดเป็นโครงสร้าง 2 ลักษณะ และการนำเสนอส่วนเนื้อหาพบ 6 ลักษณะ คือ เนื้อหาที่สัมพันธ์กันเป็นหัวข้อ การอธิบายและแจ่มแจ้งรายละเอียด การนิยาม การอ้างอิง การตั้งคำถาม และเนื้อหาที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผล และการเขียนส่วนลงท้ายมีใจความ 4 ข้อ เกิดเป็นโครงสร้าง 3 ลักษณะ

ABSTRACT

This research was aimed at analyzing the language usage and Techniques of The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University. The speech was found formulated with eight key language features namely; using repetition to highlight meaning, using repetition to clarify ideas, overlap of semantical cognate words, overlap of words with conjunctions, the use of overlapping repeating words, the use of compound words, using sentence parallelism, and using comparison language. The Techniques in the speech conformed to the following structures: The introduction was formed with five contents and three structures. The body had six contents with two structures. The presentation of content was based on seven mechanisms namely; grouping of content, explaining and content clarifying, defining of meaning, referencing, questioning, exemplifying, and exploiting of cause and effect relationship. The closing of the script had four contents with three structural forms.

คำสำคัญ: ภาษา กลวิธีการเขียน พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Keywords: Language, Techniques, The speech in graduation ceremony given at Srinakharinwirot University

¹Corresponding author: Kan_tonpo@hotmail.com

*บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเชิงวิเคราะห์สารัตถะคำสอนและกลวิธีทางภาษาของพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปวิทยาศาสตร์ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

พระบรมราโชวาทที่พระราชทานเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษานับเป็นสมบัติทางปัญญาที่สำคัญยิ่งของชาติไทย พระบรมราโชวาทที่พระราชทานมักมีถ้อยคำภาษาที่กระชับ ชัดเจน เปี่ยมด้วยคุณค่า อันสะท้อนถึงพระปรีชาญาณและสายพระเนตรกว้างไกล ตลอดจนความห่วงใยที่ทรงมีอยู่อย่างไม่เสื่อมคลาย ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ให้ตระหนักในฐานะของตน การคาดหวังของสังคมและระลอกถึงคุณของประเทศชาติ หากบัณฑิตและผู้เกี่ยวข้องได้ศึกษาทบทวนด้วยความไตร่ตรองก็สามารถปรับใช้เป็นการสนองแนวพระราชดำริต่างๆ ได้เป็นอย่างดี [1]

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษามาโดยตลอด เริ่มตั้งแต่พุทธศักราช 2502 ครั้งยังใช้ชื่อว่า “วิทยาลัยวิชาการศึกษา” และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ตั้งแต่พุทธศักราช 2525 จนถึงปัจจุบัน [2] ซึ่งพระบรมราโชวาทที่พระราชทานนั้นมักมีภาษาที่สื่อถึง “การศึกษา” ที่สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” และยังสะท้อนอัตลักษณ์เด่นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นสถาบันการศึกษามุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตสายวิชาชีพครูที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาสังคมไทย ดังตัวอย่างพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ.2505 ดังนี้

...การศึกษาเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญยิ่งของมนุษย์ คนเราเมื่อเกิดมาก็ได้รับการสั่งสอนจากบิดามารดาอันเป็นความรู้เบื้องต้น เมื่อเจริญเติบโตขึ้น ก็เป็นหน้าที่ของครูและอาจารย์ สั่งสอนให้ได้รับความวิชาความรู้ และอบรมจิตใจให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของชาติสืบต่อไป งานของครูจึงเป็นงานที่สำคัญยิ่ง ท่านทั้งหลายซึ่งจะออกไปทำหน้าที่ครูจะต้องตั้งมั่นอยู่ในหลักศีลธรรมและพยายามถ่ายทอดวิชาความรู้แก่เด็กให้ดีที่สุดที่จะทำได้...

จะเห็นได้ว่าพระบรมราโชวาทที่พระราชทานให้กับบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนั้นจะปรากฏสารัตถะที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับจุดเด่นของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน และมีการนำเสนอด้วยกลวิธีทางภาษาที่สละสลวย สื่อความได้อย่างตรงไปตรงมา จากที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจเป็นอย่างยิ่งว่าพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒตั้งแต่เริ่มต้นในปีแรกจนถึงปัจจุบันนั้นจะมีการนำเสนอด้วยกลวิธีทางภาษาในรูปแบบใด โดยกลวิธีทางภาษานี้ผู้วิจัยสนใจศึกษานั้นจะเฉพาะการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะทำให้เห็นคุณค่าของพระบรมราโชวาทที่ถือเป็นสมบัติทางปัญญาที่สำคัญยิ่งของชาติไทย และยังทำให้เห็นกลวิธีทางภาษาด้านการใช้ถ้อยคำภาษาและกลวิธีการเขียนที่เกิดจากพระปรีชาสามารถในด้านวรรณศิลป์และพระอัจฉริยภาพทางภาษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระผู้ทรงเป็นมิ่งขวัญของประชาราษฎร์อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและนำเสนอผลในลักษณะการพรรณนาวิเคราะห์ โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆ และประมวลเป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีความรู้ มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ พระบรมราโชวาทและพระราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตั้งแต่ปีแรกที่พระราชทาน คือ พุทธศักราช 2502 ถึงพุทธศักราช 2559 รวม 57 ปี โดยพิธีพระราชทานปริญญาบัตรในแต่ละปีมีมากกว่า 1 วัน และในแต่ละวันอาจมีมากกว่า 1 รอบ ดังนั้นจึงมีพระบรมราโชวาทและพระราโชวาทที่ใช้ศึกษาวิจัยทั้งสิ้น 120 องค์ ผู้วิจัยศึกษาวเคราะห์กลวิธีทางภาษาใน 2 ประเด็น คือ การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียน

ผลการวิจัย

การศึกษาวจัยนี้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ประเด็น คือ การใช้ภาษาและกลวิธีการเขียน ซึ่งผู้วิจัยพบว่าพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้มีการใช้ภาษาได้อย่างสละสลวยสื่อความได้ลึกซึ้ง นอกจากนี้กลวิธีการเขียนทั้งส่วนนำ ส่วนเนื้อหาและส่วนลงท้ายของพระบรมราโชวาทนั้นส่วนมีลักษณะโครงสร้างและการนำเสนอที่มีเอกลักษณ์และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษากการใช้ภาษาในพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า มีการใช้ภาษาที่โดดเด่น 7 ลักษณะ โดยภาษาที่ปรากฏแม้จะเป็นเนื้อหาการสอนที่มีลักษณะเป็นวิชาการ แต่ก็ยังแฝงความงดงามสละสลวยค่าน้อยคำที่ประณีต ดังต่อไปนี้

1.1 การซ้ำเพื่อบ่งชี้ความหมายถึง การนำคำมาซ้ำเพื่อความหมายหนักแน่นขึ้นกว่าเดิม บางครั้งซ้ำทั้งคำ กลุ่มคำ และซ้ำความ การซ้ำจะให้ผลในเชิงภาษา 2 ประการ คือ ด้านเสียงไพเราะ หรือเรียกว่า การเล่นคำ ที่ให้ความไพเราะด้านเสียง ช่วยให้เกิดเสียงเสนาะ และยังได้ผลในด้านกรเน้นหรือย้ำความนั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นการสร้างเอกภาพเน้นความนั้นให้เด่นชัด [3-4] พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการซ้ำเพื่อการเน้นย้ำความหมายที่ช่วยเน้นย้ำและอธิบายขยายความ ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง ตลอดจนมีความไพเราะด้านเสียงและจังหวะก่อให้เกิดความคิดและอารมณ์ความรู้สึกที่สัมพันธ์สอดคล้องไปกับเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...โดยเราเคารพยกย่องครูมาก สงเคราะห์ครูไว้ในบุพการีรองจากบิดา มารดา ไม่ว่าผู้ใด แม้มียศศักดิ์มีอำนาจเพียงใด ก็ยังยำเกรงเชื่อฟังครู ไม่ลบหลู่ ไม่ลืมนครุ เพราะเราถือว่าครูเป็นผู้ปลูกฝังทั้งความรู้และความดีให้แก่เรา เป็นผู้ที่เป็นเราให้เป็นคนดีมีประโยชน์...[5]

จากตัวอย่างพบว่าการซ้ำคำว่า “ครู” เพื่อบ่งชี้ความหมายและเน้นย้ำความสำคัญ โดยการซ้ำคำนี้ทำให้ผู้รับสารเห็นว่าผู้ส่งสารซึ่งก็คือ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงต้องการเน้นย้ำคำว่า “ครู” ให้เด่นชัดและต้องการให้ตระหนักถึงความสำคัญ “บทบาทหน้าที่ของครู” ซึ่งการซ้ำลักษณะนี้จะช่วยสร้างน้ำหนักหรือสร้างพลังทางความหมายให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วย

1.2 การซ้ำเพื่อยบายความแบบแจ่มแจ้ง หมายถึง การนำคำ กลุ่มคำหรือโครงสร้างประโยคมากล่าวซ้ำๆ

กันเพื่อยบายความหมายเนื้อหาด้วยลักษณะของแจ่มแจ้งรายละเอียด ซึ่งจากการศึกษาพบรูปแบบของการนำคำคำเดียวที่ถือเป็นคำหลักหรือคำตั้งต้นมาซ้ำกันหลายครั้ง และตามด้วยคำขยายมาวางเสริม ซึ่งคำขยายที่นำมาใช้นี้มักเป็นคำที่มี

ความหมายใหม่ ซึ่งอาจไม่เปลี่ยนไปจากความหมายเดิมมากนัก [10] หากแต่มีคำเชื่อมมาคั่นเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำอย่างเป็นระบบระเบียบเพื่อสื่อความหมายสู่ผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...การรักษาคู่มือและคำสำคัญของสิ่งที่กำลังมานั้น ในทุกวันนี้มักเห็นกันว่าเป็นสิ่งเกินวิสัยที่จะทำ...
เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่ที่ท่านทั้งหลายจะต้อง**ขบคิดและแก้ไข** สังคมของเรานั้นถึงจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ก็ยังคงต้องอาศัยเหตุผลเป็นรากฐานและเป็นหลักการ **ความคิดความต้องการหรือความเปลี่ยนแปลงใด ๆ** ที่มีได้เป็นไปตามเหตุผล จะหนักแน่นยิ่งกว่าสิ่งที่เกิดจากเหตุผลความถูกต้องไม่ได้ และจะคงทนถาวรอยู่ตลอดไปไม่ได้ ผู้เป็นบัณฑิตจะต้อง**เชื่อมั่นและยืนหยัด ในเหตุผลและความดี**... โดยเฉพาะของงานของท่าน และตัวของท่านไว้ได้ตามประสงค์...[11]

ตัวอย่างพระบรมราโชวาทนี้มีการซ้อนคำด้วยการใช้คำเชื่อม คือ “**คู่มือและความสำคัญ**” “**ขบคิดและแก้ไข**” “**เป็นรากฐานและเป็นหลักการ**” “**เชื่อมั่นและยืนหยัด**” และ “**เหตุผลและความดี**” ซึ่งจะเห็นได้ว่าคำหน้าและคำหลังที่นำมาวางและเชื่อมด้วย “**และ**” มีความหมายเป็นไปในทำนองเดียวกัน หรือความหมายเสริมขยายซึ่งกันและกัน

1.5 การใช้คำซ้อนชนิดซ้ำ คือ การใช้คำซ้อนที่มีพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สามเป็นคำเดียวกันหรือการซ้ำกัน และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สี่เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือตรงข้ามกันซ้อนกันอยู่ ความหมายเด่นของคำซ้อนนี้อาจปรากฏที่คำข้างหน้าหรือคำข้างท้าย [10] คำซ้อนชนิดซ้ำนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยขยายใจความสำคัญให้มีรายละเอียดเพิ่มและชัดเจนมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...วันนี้จะพูดถึงคุณลักษณะที่สี่ คือ การปรารถนาความเพียร ความเพียรหรือวิริยะนั้น แปลว่า **ความเป็นผู้กล้า** คือ กล้าสู้อุปสรรค...ถึงยากลำบาก ถึงมีอุปสรรคขัดขวางอย่างไร ก็**กล้าสู้กล้าทำ** ...จึงแปลเป็นไทยได้อีกอย่างหนึ่งว่า **ความหมั่นขยัน ความหมั่นขยันนี้** ในคนบางคนจะขาดวัน**เป็นห้วงเป็นตอน** จะมีเป็นพักๆ **เฉพาะคราวเฉพาะกิจ**...ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างยิ่ง ที่จะให้บัณฑิตได้พิจารณาคุณกล้าแข็งขยันในตัวของตนเอง ว่า**จะเสริมจะแต่งให้มันคงขึ้นอีกเพียงใดเพื่อที่จะได้เป็นผู้จะสามารถในการทำงานอย่างแท้จริง**...[12]

จากตัวอย่างพระบรมราโชวาทนี้พบการใช้คำซ้อนชนิดซ้ำหลายคำ ได้แก่ “**กล้าสู้กล้าทำ**” “**เป็นห้วงเป็นตอน**” “**เฉพาะคราวเฉพาะกิจ**” และ “**จะเสริมจะแต่ง**” ซึ่งทุกคำล้วนมีพยางค์ที่หนึ่งกับพยางค์ที่สามซ้ำกัน และพยางค์ที่สองกับพยางค์ที่สี่มีความหมายซ้อนกัน เพราะเป็นคำที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน

1.6 การใช้คำซ้อน หมายถึง การเขียนหรือการนำเสนอเรื่องราวที่นำคำซ้อนมาช่วยในการสื่อความหมายโดยคำซ้อน คือ คำที่มีคำเดี่ยวมาวางติดกันหรือซ้อนเข้าคู่กัน ซึ่งแต่ละคำจะมีความหมายหรือเสียงคล้ายกันใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน เมื่อซ้อนแล้วจะมีความหมายใหม่เกิดขึ้น แม้ว่าบางคำความหมายจะไม่แปลกไปกว่าความหมายเดิมมากนัก แต่ก็ต้องมีความหมายและที่ชี้ต่างออกไปบ้าง [10] จากการศึกษาการใช้คำซ้อนในพระบรมราโชวาทผู้วิจัยพบว่ามีการใช้คำซ้อนเป็นจำนวนมากเพื่อเน้นความหมายของคำให้หนักแน่นและเกิดภาพที่ชัดเจนแก่ผู้รับสาร เนื่องจากคำซ้อนจะให้น้ำหนักความหมายของคำและภาพได้ชัดเจนกว่าการนำคำคำเดียวมาใช้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...**ความคิดวินิจฉัยและความประพฤติปฏิบัติที่ดีนี้** เป็นเรื่องที่เป็นเหตุเป็นผลประกอบกัน และ**ส่งเสริมสนับสนุนกัน**...บุคคลจะต้อง**หัดทำความคิดจิตใจให้หนักแน่น เป็นกลาง ไม่ปล่อยยให้หันเหไปตามอำนาจอคติ**ก่อน...ก็จะแลเห็นสิ่งที่**เพ่งพิจารณาโดยชัดเจนกระจ่างแจ่มแจ้ง** ทำให้สามารถวินิจฉัยได้ถูกต้อง ตรงตามความจริง...จนเกิดความ**ชัดเจนชำนาญแล้ว** ความ**ประพฤติปฏิบัติ**นั้นก็จะ**เสริมส่งความคิดอ่านให้แจ่มแจ้ง** **คล่องแคล่วรวดเร็วขึ้น** จะ**วินิจฉัยสิ่งใดก็ง่ายดาย และถูกต้องแน่นอนยิ่งขึ้น**...[7]

จากตัวอย่างพระบรมราโชวาทนี้พบการใช้คำซ้อนอยู่หลายคำ คำซ้อนเหล่านี้เป็นคำซ้อนเพื่อความหมาย ซึ่งบางคำมี 3 พยางค์ เช่น “เพ่งพิจารณา” บางคำมี 4 พยางค์ เช่น “คิดวินิจฉัย” และ “ประพจน์ปฏิบัติ” “ส่งเสริมสนับสนุน” “จัดเจนชำนาญ” และ “ถูกต้องแน่นอน” บางคำมี 6 พยางค์ เช่น “ชัดเจนกระจ่างแจ่มแจ้ง” และ “แจ่มแจ้งคล่องแคล่วรวดเร็ว” ซึ่งคำซ้อนที่ปรากฏนี้ช่วยอธิบายขยายความเนื้อหาสาระให้เข้าใจชัดเจนมากขึ้น

1.7 การใช้ประโยชน์จากความ คือ การนำประโยค 2 ประโยคที่มีเนื้อความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันหรือที่มีเนื้อความเป็นคู่ขนานกันมาเรียบเรียงต่อเนื่องกัน เรียกว่า ประโยคขนานความ โดยประโยคขนานความจะมีลักษณะลักษณะคู่ขนานที่ใช้คำว่า “ฉันใด ฉันนั้น” ประโยคลักษณะนี้อาจมีการเพิ่มพูนเนื้อความในประโยคให้คลี่คลายไปสู่อีกประโยคหนึ่ง [13] ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยแล้ว คงจะได้ทำงานที่ต้องใช้วิชาการเป็นหลักตลอดไป...ผู้มีความรู้ดีจะต้องศึกษาอยู่เสมอตลอดชีวิต เพราะวิชาความรู้ทั้งปวงนั้นพัฒนาอยู่เสมอ มิได้อยู่ที่ จำเป็นต้องติดตามศึกษาให้ทัน ถ้าละเลยทอดทิ้งเมื่อใด ก็จะทำให้ชะงักงันและถอยหลังเมื่อนั้น บัณฑิตทุกคนจึงจำเป็นต้องหาโอกาสศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ อย่าหยุดนิ่ง ...[14]

ตัวอย่างพระบรมราโชวาทนี้มีการใช้ประโยชน์จากความที่ใช้อธิบายขยายความใจความ “วิชาความรู้พัฒนาอยู่เสมอ” ซึ่งปรากฏคำเชื่อมแสดงการขนานความ คือ “...เมื่อใด...เมื่อนั้น” การขนานความในข้อนี้เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ที่แสดงความเป็นเหตุเป็นผลของกันและกันที่กล่าวถึง “ถ้าทอดทิ้งละเลยวิชาความรู้” กับ “ตัวเราจะถอยหลังไม่ทันคนอื่น” การนำเสนอเนื้อหาด้วยการขนานความที่นี้ช่วยทำให้เนื้อหาสาระส่งมายังผู้รับสารได้อย่างชัดเจน

1.8 การใช้ภาษาความเปรียบ คือ การใช้ภาษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างสิ่ง 2 สิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน ซึ่งใน 2 สิ่งนี้ ของสิ่งหนึ่งเป็นแบบเปรียบและของอีกสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ การใช้ความเปรียบถือเป็นกลวิธีทางภาษาและเป็นศิลปะของการใช้ภาษาวิธีหนึ่งที่จะช่วยก่อให้เกิดความงดงามเชิงวรรณศิลป์ เป็นการใช้อย่างเปรียบเทียบกับคำให้เกิดความหมายคำกระทบใจ เกิดภาพที่แจ่มชัดและลึกซึ้ง จุดประกายความคิดและจินตนาการให้แก่ผู้อ่าน [15] ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...วันนี้ ใครจะปรารถนาของท่านทั้งหลายว่า การจะใช้วิชาความรู้ของเราให้ได้ประโยชน์นั้น ควรจะอย่างไร วิชาการเป็นของดีในตัว แต่เมื่อนำไปใช้ อาจให้ผลทางวิฆนะ คือ ทางสร้างสรรค์ ก็ได้ ให้ผลทางหายนะ คือ ทางทำลายก็ได้ เหมือนยารักษาโรค โดยมาก ถ้าใช้ถูกก็รักษาโรคหาย ถ้าใช้ผิดก็เป็นอันตรายได้ต่างๆ จึงต้องเรียกว่าอันตราย เพื่อเตือนให้ผู้ใช้อย่างระมัดระวัง การใช้วิชาการทั้งหลายสำคัญ และขึ้นอยู่กับเจตนาและความสามารถในการใช้...[16]

ตัวอย่างพระบรมราโชวาทข้างต้นมีการใช้ภาษาความเปรียบ คือ “วิชาความรู้เหมือนยารักษาโรค” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบว่าวิชาความรู้ของบัณฑิตนั้นเหมือนกับยารักษาโรคที่มีทั้งคุณและโทษ กล่าวคือ หากใช้ได้อย่างถูกต้องก็เป็นคุณประโยชน์หรือรักษาโรคได้หาย แต่ถ้าใช้ผิดก็เกิดโทษต่อตนเองและคนอื่นเหมือนกับใช้ยาผิดก็ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตได้ ซึ่งความเปรียบในตัวอย่างนี้จัดเป็นรูปแบบของการอุปมาที่เปรียบเทียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกับสิ่งหนึ่ง

2. กลวิธีการเขียนพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กลวิธีการเขียนนับว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้งานเขียนนั้นประสบความสำเร็จ เนื่องจากกลวิธีการเขียนที่ดีช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่างๆ มายังผู้อ่านได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามเจตนาของผู้เขียน กลวิธีหรือเทคนิค (Technique) หมายถึง กรรมวิธีที่ทำให้ได้ผลเรียบร้อยงดงาม เพราะฉะนั้นจึงรวมทั้งฝีมือและความรู้ความชำนาญในวิธีทำ [17]

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยศึกษาพฤติกรรมการเขียนใน 3 ประเด็น ได้แก่ การเขียนส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนลงท้าย ผลการศึกษาพบว่า พระบรมราชโองบาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิธีการนำเสนอพฤติกรรมการเขียนทั้ง 3 ประเด็น ได้อย่างน่าสนใจและเนื้อความในพระบรมราชโองบาทเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ทำให้ถ่ายทอดเรื่องราวและสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การเขียนส่วนนำ คือ ส่วนเริ่มต้นของงานเขียน ทำหน้าที่เสมือนจุดนำทางของเรื่องที่จะบอกให้ผู้อ่านหันมาสนใจต่อสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอต่อไป [18] จากการศึกษาส่วนนำของพระบรมราชโองบาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่ามีใจความหลักๆ 5 ข้อ คือ

1. การยินดีที่ได้มาพระราชทานปริญญาบัตร
2. การชื่นชมยินดีหรือพอใจกับผู้สำเร็จการศึกษา
3. การชื่นชมยินดีหรือพอใจกับความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย
4. การขอใจที่มหาวิทยาลัยมอบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์
5. การอ้างถึงการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ออกฤกษ์มงคล

ผู้วิจัยพบว่าในการเขียนส่วนนำของพระบรมราชโองบาทแต่ละองค์นั้นจะปรากฏลักษณะการนำใจความกล่าวนำทั้ง 5 ข้อข้างต้นมาเขียนเรียบเรียงต่อกัน หากแต่อาจสลับตำแหน่งกันไปบ้างในแต่ละองค์ และเกิดเป็นโครงสร้างหรือรูปแบบการเขียน 3 ลักษณะ ซึ่งมีข้อสังเกตที่ว่า ข้อที่ 1 คือ การยินดีที่ได้มาพระราชทานปริญญาบัตรนั้น จะปรากฏกับเฉพาะพระบรมราชโองบาทในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรช่วงปี 2502-2524 และข้อที่ 5 คือ การอ้างถึงการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรนั้นจะปรากฏใช้เริ่มตั้งแต่ปีที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นผู้พระราชทานปริญญาบัตรแทนพระองค์ คือ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา และจะขอนำเสนอส่วนนำที่ปรากฏใจความทั้ง 5 ข้อ เกิดเป็นโครงสร้าง 3 ลักษณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1.1 ส่วนนำที่มีใจความ 2 ข้อ

ข้าพเจ้ามีความยินดี ที่ได้มาร่วมในพิธีมอบปริญญาบัตรของวิทยาลัยวิชาการศึกษาอีกวาระหนึ่ง (1) และขอแสดงความชื่นชมกับบัณฑิตผู้ได้รับเกียรติและ ได้รับความสำเร็จในการศึกษาทุกคน (2)...[11]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนนำที่พบใจความกล่าวนำ 2 ข้อ คือ การยินดีที่ได้มาพระราชทานปริญญาบัตร (1) และการกล่าวชื่นชมกับผู้สำเร็จการศึกษา (2)

2.1.2 ส่วนนำที่มีใจความ 3 ข้อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามาทำพิธีมอบปริญญาบัตรในวันนี้ (1) ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ทราบรายงานว่ากิจการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน (2) ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จในการศึกษา(3)...[19]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนนำของพระบรมราชโองบาทที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นผู้พระราชทานปริญญาบัตรแทน พบใจความกล่าวนำ 3 ข้อ ได้แก่ การอ้างถึง

การปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทน (1) การยินดีกับความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย (2) และการกล่าวชื่นชมยินดีกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษา (3)

2.1.3 ส่วนนำที่มีใจความ 4 ข้อ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในงานพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีนี้ (1) ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้ทราบว่า กิจการของมหาวิทยาลัยดำเนินก้าวหน้ามาด้วยดีทุก ๆ ด้าน (2) ขอแสดงความชื่นชมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ (3) ทั้งขอขอบใจสภามหาวิทยาลัยเป็นอย่างมากที่ได้มอบปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศิลปกรรมศาสตร์ ทัศนศิลป์ แก่ข้าพเจ้าในวาระนี้ (4)...[20]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนนำของพระบรมราโชวาทที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็นผู้พระราชทานปริญญาบัตรแทน พบใจความกล่าวนำ 4 ข้อ ได้แก่ การอ้างถึงการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทน (1) การยินดีกับความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย (2) การกล่าวชื่นชมกับผู้ทรงคุณวุฒิและบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา (3) และขอขอบใจที่มหาวิทยาลัยมอบปริญญาคุณวุฒิตกิตติมศักดิ์ (4)

2.2 การเขียนส่วนเนื้อหา คือ การเรียบเรียงเนื้อหาของเรื่องหรือการดำเนินเรื่องให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน การลำดับความจะมาควบคู่กับการขยายความ กล่าวคือ การแสดงความคิดให้ต่อเนื่องลำดับกันนั้น จำเป็นต้องอาศัยการประกอบขยายควบคู่กันไปด้วย [21] การศึกษาการเขียนส่วนเนื้อหาของพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยจะขอนำเสนอผลการศึกษา 2 ประเด็น คือ โครงสร้างการเขียนเนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอเนื้อหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 โครงสร้างการเขียนเนื้อหา จากการศึกษาการเขียนส่วนเนื้อหาของพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าโดยภาพรวมแล้วส่วนเนื้อหาที่มีใจความหลัก 6 ข้อ คือ

1. การเกริ่นนำเรื่อง
2. การอ้างถึงเรื่องทีกล่าวไปแล้วหรือกล่าวไปแล้วเมื่อวันก่อน
3. การกล่าวเชื่อมโยงมาสู่เรื่องวันนี้
4. การอธิบายขยายความเข้าใจ
5. การให้คำแนะนำ คำตักเตือน หรือให้ข้อคิด
6. การฝากให้ปฏิบัติ

ผู้วิจัยพบว่าในการเขียนส่วนเนื้อหาของพระบรมราโชวาทแต่ละองค์นั้นจะปรากฏการนำใจความทั้ง 6 ข้อข้างต้นมาเขียนเรียบเรียงต่อเนื่องกัน และเกิดเป็นโครงสร้างหรือรูปแบบที่ปรากฏซ้ำๆ จนเป็นลักษณะโครงสร้างเฉพาะ 2 ลักษณะ ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวแตกต่างกันโดยมีประเด็นของจำนวนวันที่พระราชทานปริญญาบัตรมาเกี่ยวข้องหรือเป็นปัจจัยร่วมด้วย กล่าวคือ หากเป็นการพระราชทานปริญญาบัตรวันเดียวเท่านั้นหรืออาจเป็นวันแรกจากจำนวนหลายวันที่มีการพระราชทานปริญญาบัตร ก็จะปรากฏโครงสร้างที่มีใจความเด่น 4 ข้อ โดยไม่มีใจความที่เกี่ยวกับการอ้างถึงเรื่องทีกล่าวไปแล้วหรือกล่าวไปแล้วเมื่อวันก่อนและการกล่าวเชื่อมโยงมาสู่เรื่องวันนี้ แต่ถ้าเป็นการพระราชทานปริญญาบัตรหลายวันต่อเนื่องกัน ส่วนใหญ่จะปรากฏโครงสร้างใจความ 5 ข้อ โดยไม่ปรากฏใจความการเกริ่นนำเรื่อง เนื่องจากมีใจความที่เกี่ยวกับการอ้างถึงเรื่องทีกล่าวไปแล้วหรือกล่าวไปแล้วเมื่อวันก่อนมาแทนที่ ดังจะขอแสดงตัวอย่างโครงสร้าง 2 ลักษณะที่กล่าวแล้วดังนี้

2.2.1.1 ส่วนเนื้อหาที่มีใจความ 4 ข้อ

...ท่านทั้งหลายจะต้องเข้ารับหน้าที่ ให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติ ตามแนวทางที่ได้รับอบรมมา (1) ขอให้ท่าน ได้พิจารณาให้เห็น โดยถ่องแท้ว่า ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติ ในวันข้างหน้า (2) ท่านทั้งหลายจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ (3) เพราะฉะนั้น เมื่อท่านออกไป เป็นครู ท่านต้องพยายามทำหน้าที่ของท่านให้สำเร็จโดยสมบูรณ์ด้วยความตั้งใจจริง ให้สมกับที่มีหน้าที่อัน สำคัญ และให้สมกับคำปฏิญาณที่ให้ไว้แก่ที่ประชุมนี้ (4)...[22]

ตัวอย่างส่วนเนื้อหาของพระบรมราโชวาทข้างต้นมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยใจความหลัก 4 ข้อ ได้แก่ การ เกริ่นนำเรื่อง (1) การอธิบายความเข้าใจเรื่องราวหลัก (2) การให้คำแนะนำ (3) และการฝากให้กระทำหรือปฏิบัติตาม (4)

2.2.1.2 ส่วนเนื้อหาที่มีใจความ 5 ข้อ

วันก่อน ข้าพเจ้าได้พูดถึงการไม่ประมาทปัญหา และการรักษาความจริงใจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นวินัยสำคัญใน ชีวิตและในการทำงาน (1) วันนี้จะพูดถึงวินัยข้อต่อไป คือการสลัดทิ้งความคิดจิตใจอันต่ำทราม (2)

จิตอันต่ำทรามนั้นคือจิตใจที่อ่อนแอ ไม่กล้าและไม่อดทนที่จะประกอบความเพียรพยายามเพื่อความดี และ ความสำเร็จในทางที่ถูกต้องเป็นธรรม หากแต่เห็นแก่ความสะดวกเอาแต่ง่ายเข้าว่า โดยไม่คำนึงถึงคุณความดี จิตใจเช่นนี้จึงทำให้บุคคลเป็นคนที่ง่ายยอมเกลือกกลั้วอยู่กับสิ่งเลวทราม และทุจริต ไม่ว่าจะการ สิ่งใดก็ตาม แต่ทางที่ง่ายที่ต่ำเพราะเห็นไปว่าจะได้ผล โดยสะดวกรวดเร็วด้วยวิธีการอย่างนั้น ซึ่งความจริงหาเป็นเช่นนั้น ไม่ คนมักง่ายผู้เห็นแต่กับความสะดวกนี้ ยิ่งทำงาน ไปก็ยิ่งก่อปัญหา เพราะไม่เคยชินกับงานที่ยากลำบาก ไม่ เคยฝึกเผชิญกับความอดทน กับความจริง และการแก้ปัญหาในทางที่ถูก ผลที่สุดจะเอาตัวไม่รอด จะต้องจมอยู่ ในตม คือความต่ำทรามนั่นเอง งานที่ตนทำก็ต้องพลอยทรุดต่ำลงไปด้วย (3) จึงใคร่จะให้ทุกคนลองคิด พิจารณาดู (4) หากผู้ใดมีความคิดจิตใจดังกล่าวอยู่ จะได้ละทิ้งเสียแต่ต้นมือ (5)...[23]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นการเขียนส่วนนำของพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒที่มีโครงสร้างใจความหลัก 5 ข้อ ได้แก่ การอ้างถึงเรื่องที่กำลังกล่าวไปแล้วหรือกล่าวไปแล้วเมื่อวันก่อน (1) การกล่าวเชื่อมโยงมาสู่เรื่องวันนี้ (2) การอธิบายขยายความเรื่องราวที่เป็นสาระหลัก (3) การให้คำแนะนำ คำตักเตือน หรือให้ข้อคิดในสาระที่กล่าวไปแล้ว (4) และการฝากให้กระทำหรือปฏิบัติตามต่อไป (5)

2.2.2 กลวิธีการนำเสนอเนื้อหา คือ กลวิธีทางภาษาเพื่อเสนอเนื้อหาสาระให้น่าสนใจ ผู้เขียนแต่ละคน จะมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่แตกต่างกันไปตามความถนัดและตามบุคลิกลักษณะของผู้เขียนนั้นๆ จากการศึกษาระ บรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะของการ อธิบายขยายความสาระสำคัญอย่างละเอียดชัดเจน ซึ่งการนำเสนอเนื้อหามีรูปแบบเป็นงานวิชาการที่มุ่งแสดงความ เข้าใจเนื้อหาสาระเป็นขั้นเป็นตอนและมีระบบ ดังที่จะนำเสนอเป็นประเด็นต่อไปนี้

2.2.2.1 การนำเสนอเนื้อหาที่สัมพันธ์กันเป็นหัวข้อ คือ การเขียนเนื้อเรื่องที่มีการลำดับเรื่อง เป็นหัวข้อ โดยเป็นการเขียนแบบส่วนรวมหรือส่วนใหญ่ที่เห็นได้ชัดเจนก่อน แล้วค่อยๆ จาะโนไปถึงส่วนย่อยๆ อัน เป็นรายละเอียดของส่วนรวมเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตามลำดับ [24] กลวิธีการนำเสนอด้วยการเขียนเนื้อเรื่องสัมพันธ์กัน เป็นหัวข้อนี้นักเกิดกับสารที่มีเนื้อหาในเชิงวิชาการที่มุ่งชี้แจงรายละเอียดและนำเสนอสาระที่อาจมีความซับซ้อน ดังนั้นผู้ส่งสารจึงจำเป็นต้องแจกแจงเพื่ออธิบายขยายความประเด็นต่างๆ อย่างมีระบบ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...การรักษาการใช้สิทธิและหน้าที่ ระมัดระวังใช้สิทธิของตนเองให้อยู่ในขอบเขต ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ในประการนี้ ขอให้ระลึกไว้เสมอว่าความสุขความสบายเป็นที่ปรารถนาของคนทุกคน และผู้ปรารถนาความสุขจะต้องไม่ประทุษร้ายเบียดเบียนผู้อื่น อีกประการหนึ่ง ใครขอให้สำรวจรักษาและปฏิบัติหน้าที่ของตน ให้ครบถ้วน เพราะแต่ละคนมีหน้าที่อยู่มากหลายในฐานะต่าง ๆ...และในที่สุด ข้าพเจ้าขออภัยกับท่านทั้งหลายว่าสังคมใด คนส่วนมากนึกถึงและกระทำหน้าที่ของตน โดยเคร่งครัด สังคมนั้นจะเป็นสังคมที่ร่มเย็นมีความสุขพอเพียงที่จะเฉลี่ยให้ทั่วถึงกันได้โดยปราศจากความเคียดริ้น [25]

ตัวอย่างข้างต้น ใช้กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในลักษณะการเขียนที่สัมพันธ์กันเป็นหัวข้อ จะสังเกตได้จากคำเชื่อมหรือคำแสดงการลำดับหัวข้อที่เป็นระบบ คือ “ในประการนี้...” “อีกประการหนึ่ง...” และ “และในที่สุด...” ซึ่งการนำเสนอในลักษณะนี้เป็นการอธิบายขยายความเนื้อหาสาระให้กระจ่างชัดเจน โดยหัวข้อที่แจ่มแจ้งเป็นลำดับข้อนั้นเป็นการอธิบายความหมายของใจความหลักที่ต้องการนำเสนอ คือ “การรักษาการใช้สิทธิและหน้าที่”

2.2.2.2 การนำเสนอเนื้อหาด้วยการอธิบายและแจกแจงรายละเอียด คือ การนำเสนอเนื้อหาที่อธิบายประเด็นหลักด้วยการเขียนอธิบายขยายความเป็นลำดับๆ ต่อกัน ขยายความและคลี่คลายเนื้อหาไปเป็นขั้นตอน อาจมีการนำคำ กลุ่มคำหรือข้อความมาอธิบายใจความสำคัญหรือประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ วมด้วย โดยคำ กลุ่มคำหรือข้อความนี้จะปรากฏต่อกัน มีลักษณะเป็นชุดของคำที่มีความหมายไปในทิศทางเดียวกันหรืออาจเรียกว่าเป็นรูปแบบ “การซ้อนความ” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...เมื่อท่านจะออกไปปฏิบัติงาน ควรจะได้เตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม ในอันที่จะทำงานของตน ให้ประสานกับงานอื่น ฝ่ายอื่น และบุคคลอื่นจะปฏิบัติงานอย่างคับแคบมิได้เป็นอันขาด ท่านควรจะได้ทำตัวทำใจให้กว้างขวาง หนักแน่น และเที่ยงตรง ยึดถือเหตุผล ความถูกต้อง ความพอเหมาะพอควร และประโยชน์ส่วนรวมเป็นเป้าหมาย ต้องพยายามขจัดความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนน้อยอย่าปล่อยให้เข้ามาครอบงำความคิดจิตใจของตนได้เป็นอันขาด แล้วท่านจะสามารถปฏิบัติกิจการงานทุกอย่างได้ด้วยความ สะดวกสบาย และประสบความสำเร็จตามที่ปรารถนาได้ในที่สุด...[26]

ตัวอย่างข้างต้นมีการนำเสนอเนื้อหาด้วยการอธิบายขยายความรายละเอียดอย่างเป็นลำดับต่อเนื่องกันไปอีกทั้งยังมี การนำคำ กลุ่มคำ หรือข้อความที่มีความหมายในทิศทางเดียวกันมาขยายด้วยลักษณะของการแจกแจงรายละเอียดร่วมด้วยเพื่อช่วยอธิบายขยายความให้ใจความหลักชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.2.3 การนำเสนอเนื้อหาด้วยการนิยาม คือ การอธิบายความหมายหรือให้คำจำกัดความ หรือการอธิบายความหมายของเรื่องที่พูดให้กระจ่าง บางทีต้องให้ตัวอย่างประกอบด้วย [24] จากการศึกษาพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าการเขียนส่วนเนื้อหาที่มีกลวิธีการนิยามความหมายของคำหรือศัพท์เป็นจำนวนมาก การนิยามที่ปรากฏจะแทรกไปพร้อมกับการอธิบายความหมายที่ละเอียดลึกซึ้ง จากนั้นจึงเชื่อมโยงเข้าสู่สาระสำคัญของเรื่อง ซึ่งกลวิธีการนิยามนี้ช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องราว คำศัพท์ หรือสาระสำคัญของเนื้อหาได้อย่างละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้น ดังจะขอนำเสนอตัวอย่างต่อไปนี้

...คำว่า “บัณฑิต” เดิมนั้นมักใช้หมายถึงผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมหาวิทยาลัย ความจริงคำนี้ มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “พาล” ซึ่งแปลว่าอ่อน หรือเยาว์ในสติปัญญา บัณฑิตหมายความว่าเฉพาะลงไปถึงผู้พ้นจากความ เป็นพาลและความ โง่เขลา เป็นผู้มีความปัญญาที่จะรักษาตัวให้รอดพ้นจากความเสื่อมความพินาศ สามารถใช้ปัญญาส่วนตัวให้บรรลุความสวัสดิและความเจริญได้ เมื่อกว่าโดยนัยนี้ บัณฑิตจึงเป็นคนประเสริฐ เป็นคนที่ปกป้องและนำพาชาติบ้านเมืองให้มั่นคงปลอดภัยและเจริญก้าวหน้าได้ตลอดไป [27]

ตัวอย่างพระบรมราโชวาทนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาที่ใช้กลวิธีการนิยามความหมายคำว่า “บัณฑิต” โดยอธิบายความหมายอย่างละเอียด เทียบความหมายกับ “พาล” ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาด้วยการนิยามความหมายของ “บัณฑิต” นี้ก็เพื่อเชื่อมโยงไปสู่การสอนใจให้ผู้สำเร็จการศึกษาตระหนักในหน้าที่ของตนว่าจะต้องเป็นผู้มีความรู้ และมีคุณธรรม เพื่อจะได้ช่วยพัฒนาชาติบ้านเมืองให้มั่นคงปลอดภัยและเจริญก้าวหน้าได้ตลอดไป

2.2.2.4 การนำเสนอเนื้อหาด้วยการอ้างถึง หมายถึง กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้เขียนอ้างอิงเรื่องราว เหตุการณ์ บุคคล คำพูด นิทาน ฯลฯ มาแสดงตัวอย่างประกอบเพื่อสื่อความหมายสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอไปสู่ผู้อ่านให้เกิดการเข้าใจและรับรู้เรื่องราวได้อย่างชัดเจนขึ้น [15] ดังต่อไปนี้

...ท่านทั้งหลายคงได้ยืนอยู่เนืองๆ แล้วว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้รับการยกย่องมาแต่โบราณว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ จึงควรจะได้พิจารณากันว่า เกียรตินั้นคืออะไร ปราชญ์ผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า คนทุกคนควรเป็นคนที่มีเกียรติเพราะคนที่มีเกียรตินั้น คือคนที่ไม่ตกเป็นเครื่องมือของผู้ใด ทั้งเป็นผู้ยันและสามารถในการปฏิบัติงาน ในหน้าที่ของตน ทำตนให้เป็นที่เชื่อถือ เป็นคนกล้าและอาจหาญต่อการปฏิบัติปฏิบัติชอบในที่ทั้งปวง...[28]

จากตัวอย่างพระบรมราโชวาท พบกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาด้วยอ้างถึงคำกล่าว คำพูด หรือทัศนคติของผู้อื่นที่ถือว่าเป็นต้นแบบที่ดีมาเป็นการยกตัวอย่าง คือ “ปราชญ์ผู้หนึ่งกล่าวไว้ว่า คนทุกคนควรเป็นคนที่มีเกียรติเพราะคนที่มีเกียรตินั้น...” การอ้างถึงคำพูดของนักปราชญ์นี้พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรทรงยกขึ้นมาเพื่อเกริ่นนำเข้าสู่สาระหลักของพระบรมราโชวาท คือ “คนที่มีเกียรติ” หรือ “ครู” ที่จะกล่าวถึงต่อไปนั่นเอง

2.2.2.5 การนำเสนอเนื้อหาด้วยการตั้งคำถาม คือ การนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งอธิบายขยายความเรื่องราว โดยมีการแทรกประโยคคำถาม หรือ การตั้งคำถามเข้าไปด้วย ซึ่งการตั้งคำถามอาจเพื่อให้เกิดการติดตามหรือบางครั้งอาจเป็นการใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ (Rhetoric Question) ซึ่งประโยคลักษณะนี้ต้องอาศัยการตีความหมายเสียก่อน ไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา [13] ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...วันนี้ใครจะขอให้ท่านทั้งหลายมองดูตนเอง ในแง่ที่จะเป็นบทเรียนหรือเป็นครูสำหรับผู้อื่นบ้าง ไม่ว่าผู้ใดได้ชื่อว่าเป็นครูด้วยกันทุกคน ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบ จะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ เพราะในสายตาคณะอื่นตัวเราจะต้องเป็นแบบเป็นตัวอย่างให้เขาเพ่งเล็งและศึกษาอยู่ตลอด เมื่อทราบอยู่ว่าจะต้องเป็นครูเขาเช่นนี้ ถ้ามว่าควรจะต้องตั้งตัวและทำตัวอย่างไร คำตอบก็คือ ควรตั้งตัวและทำตัวเป็นครูให้ได้แท้ คือ ให้เขาเรียนความรู้ ความฉลาด และความคิดจากตัวเราได้ เพราะฉะนั้น จึงต้องประพฤติสุจริตทั้งในกายวาจาใจ ต้องเที่ยงตรงไม่ลำเอียง ต้องมีความบริสุทธิ์ใจและเมตตากรุณณ์ต่อคนทุกคน...[29]

จากตัวอย่างพบการนำเสนอเนื้อหาด้วยการตั้งคำถาม คือ “เมื่อทราบอยู่ว่าจะต้องเป็นครูเขาเช่นนี้ ถ้ามว่าควรจะต้องตั้งตัวและทำตัวอย่างไร” ซึ่งการตั้งคำถามนี้เพื่อใช้อธิบายขยายความประเด็นหลักของเนื้อหา คือ “คุณลักษณะของครู” การตั้งคำถามจึงช่วยให้ผู้รับสารติดตาม ได้ทบทวนและตระหนักถึงคุณลักษณะของตนเองมากขึ้น

2.2.2.6 การนำเสนอเนื้อหาด้วยการแสดงตัวอย่าง คือ กลวิธีนำเสนอที่ใช้เพื่อสื่อความหมายแสดงรายละเอียดสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอไปสู่ผู้อ่านให้เกิดการเข้าใจและรับรู้เรื่องราวได้อย่างชัดเจน โดยเป็นการยกตัวอย่างเพื่ออธิบายขยายความสาระสำคัญของเรื่องที่มีคำแสดงตัวอย่าง “เช่น ตัวอย่าง ยกตัวอย่างเช่น ” เป็นต้น กลวิธีการยกตัวอย่างนี้เป็นการอธิบายขยายความสาระหลักที่มุ่งนำเสนอและยังช่วยให้การสื่อความหมายเนื้อหาเกิดความละเอียดชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย จากการศึกษาพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่ามีการนำเสนอเนื้อหาโดยการแสดงตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

... ผู้ใดมีอุบายหรือมีกระบวนการคิดการปฏิบัติอันแยบคาย ย่อมแสวงหาและหิยบายมาใช้ได้โดยถูกต้อง พอเหมาะพอดีตามต้องการ... ยกตัวอย่างเช่น ผู้สันตศึกษาที่รู้จักใช้อุบายอันแยบคาย ย่อมหาความรู้จากตำรา ทั้งเก่าใหม่ได้กว้างขวางหลายแง่หลายมุม และย่อมเลือกเฟ้นส่วนที่พอเหมาะพอดี นำมาใช้ให้เกิดผลที่สมบูรณ์ ได้...[30]

ตัวอย่างนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาของพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีการแสดงตัวอย่าง โดยมีคำแสดงตัวอย่าง “ยกตัวอย่างเช่น” ซึ่งเนื้อหาต้องการนำเสนอเรื่อง “ผู้มีปัญญาย่อมมีวิธีใช้ประโยชน์จากความรู้ของตน” และใช้การยกตัวอย่าง คือ “ผู้มีความรู้ในทางภาษา” มาประกอบการอธิบายขยายความให้เห็นชัดเจน การยกตัวอย่างนี้เป็นการขยายความสาระหลักให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องราวได้อย่างชัดเจน

2.2.2.7 การนำเสนอเนื้อหาที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผล คือ การนำเสนอเนื้อหาที่กล่าวถึง เหตุผล การแสดงผลอันเกิดจากเหตุ นั้น หรือการกล่าวถึงผล ก็พิจารณาถึงเหตุที่ก่อให้เกิดผลนั้นๆ [24] การนำเสนอเนื้อหาลักษณะนี้จะมีการลำดับเรื่องตามเหตุและผลที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นระบบที่ทำให้ผู้รับสารเข้าใจที่มาที่ไปของเรื่องราวตามได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าส่วนเนื้อหามีกลวิธีการนำเสนอด้วยการเขียนเนื้อหาที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผลเป็นจำนวนมาก และจะสังเกตได้ชัดจากการปรากฏใช้คำเชื่อมแสดงเหตุและผล “เพราะ” “เพราะฉะนั้น” “ดังนั้น” “เพราะเหตุว่า” เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

...ต่อไปท่านทั้งหลายจะต้องเข้ารับหน้าที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนของชาติ ตามแนวทางที่ได้รับอบรมมา ขอให้ท่านได้พิจารณาให้เห็น โดยถ่องแท้ว่า ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับ การศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติ ในวันข้างหน้า ท่านทั้งหลายจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น เมื่อท่านออกไปเป็นครู ท่านต้องพยายามทำหน้าที่ของท่านให้สำเร็จโดยสมบูรณ์ด้วยความตั้งใจจริง ให้สมกับที่มีหน้าที่อันสำคัญ และให้สมกับคำปฏิญาณที่ให้ไว้แก่ที่ประชุมนี้...[22]

ตัวอย่างนี้พบการนำเสนอเนื้อหาที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผล กล่าวคือ เป็นการนำเสนอเหตุที่ว่า “ครูคือผู้ให้ การศึกษาและการศึกษาเป็นเครื่องกำหนดอนาคตชาติ” ผลก็คือ “เมื่อจะต้องเป็นครูก็ต้องทำหน้าที่ให้สมบูรณ์” ซึ่ง จะเห็นได้ว่าการนำเสนอที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผลนี้จะปรากฏใช้คำเชื่อมแสดงเหตุผล “เพราะฉะนั้น” ที่ทำให้เนื้อหา ชัดเจนและสัมพันธ์กันไปตามลำดับเรื่องราวของเหตุและผล

2.3 การเขียนส่วนลงท้าย คือ ส่วนสุดท้ายของข้อเขียนหลังจากเล่าเรื่องต่างๆ มาจนครบถ้วนแล้ว ส่วนลง ท้ายถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าองค์ประกอบอื่นๆ เนื่องจากการเน้นย้ำเนื้อหาที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องให้ ผู้อ่านได้ทราบอีกครั้งหนึ่งและเพื่อสร้างความประทับใจทิ้งท้ายให้แก่ผู้รับสาร จากการศึกษาการเขียนส่วนลงท้ายของ พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่าส่วนลงท้ายมีความหลักๆ 4 ข้อ คือ

1. การแสดงความยินดีกับบัณฑิต
2. การฝากให้กระทำ
3. การอวยพร
4. การอ้างถึงพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

ผู้วิจัยพบว่า การเขียนส่วนลงท้ายของพระบรมราโชวาทแต่ละองค์นั้นจะปรากฏใจความกล่าวลงท้าย ทั้ง 4 ข้อข้างต้นมาเขียนเรียงเรียงต่อกัน หากแต่อาจสลับตำแหน่งกันไปบ้างในแต่ละองค์ และสามารถสรุปเป็น โครงสร้างหรือรูปแบบการเขียน 3 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

2.3.1 ส่วนลงท้ายที่มีใจความ 1 ข้อ

...ขออวยพรให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนประสบความสำเร็จในชีวิต และประสบความสำเร็จใน กิจการงานทุกอย่าง สมตามที่ปรารถนาไว้ทุกประการ(1) [31]

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการเขียนส่วนลงท้ายของพระบรมราโชวาทพบใจความกล่าวลงท้าย 1 ข้อ คือ การอวยพร(1)

2.3.2 ส่วนลงท้ายที่มีใจความ 2 ข้อ

...บัณฑิตทางการศึกษารักษาคุณค่าและความสำคัญในงานของท่าน ไว้จักได้เป็นเกียรติเป็นความสำเร็จ ใน ชีวิต มีความเจริญรุ่งเรืองในหน้าที่การงานทั้งปวง(1)และขอให้ทุกคนที่มาร่วมพิธีนี้ มีความสุขความสวัสดิ์ด้วยกัน (2) [32]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนลงท้ายของพระบรมราโชวาท พบใจความกล่าวลงท้าย 2 ข้อ คือ การฝากให้กระทำ (1) และการอวยพร (2)

2.3.3 ส่วนลงท้ายที่มีใจความ 3 ข้อ

...ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีที่ท่านได้สำเร็จการศึกษา และได้รับเกียรติอย่างสูงในวันอันสำคัญยิ่งนี้ (1) หวังว่า ท่านคงจะได้บำเพ็ญตนให้สมกับเกียรติที่ได้รับในครั้งนี้ด้วย (2) ที่สุดนี้ ขอให้บัณฑิตและนักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษา กับผู้ที่ได้มาร่วม ในงานทุกท่าน จงประสบแต่ ความสุข ความเจริญ พร้อมด้วยจตุรพิธพรตลอดไป (3) [33]

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนลงท้ายของพระบรมราโชวาท พบใจความกล่าวลงท้าย 3 ข้อ คือ การแสดงความยินดี กับบัณฑิต (1) การฝากให้กระทำ (2) และการอวยพร (3) นอกจากนี้ยังพบคำแสดงการลงท้ายหรือสรุปจบก่อนการอวย พร คือ “ที่สุดนี้”

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวិเคราะห์ภาษาและกลวิธีการเขียนพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2502 ถึงพุทธศักราช 2559 ทั้งสิ้น 120 องค์ พบว่ามีการใช้ภาษาที่น่าสนใจ 7 ข้อ คือ การซ้ำเพื่อเน้นย้ำความหมาย การซ้ำเพื่อขยายความแบบแจกแจง การซ้อนคำด้วยกลุ่มคำที่สัมพันธ์กัน การซ้อนคำด้วย คำเชื่อม การใช้คำซ้อนชนิดซ้ำ การใช้ประโยคขนานความ และการใช้ภาษาความเปรียบ ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าภาษาที่ ปรากฏในพระบรมราโชวาทไม่ว่าจะเป็นที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถ บพิตรทรงพระราชทานหรือสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงเป็น ผู้พระราชทานปริญญาบัตรแทนพระองค์นั้น ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นการอธิบาย ขยายความ ด้วยกลวิธีทางภาษาใน รูปแบบของการซ้อนและการซ้ำคำเพื่อความหมาย และจะเห็น ได้ว่าการซ้อนและซ้ำคำที่เป็นกลุ่มคำจำนวนมาก จนเกิด เป็นข้อความขนาดยาวเพื่อช่วยอธิบายขยายความให้ละเอียดชัดเจน ทั้งการซ้ำคำ การซ้อนคำที่ปรากฏในพระบรม ราโชวาททั้งหมดล้วนมุ่งต้องการอธิบาย ขยายความ เนื้อหาสาระที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจน โดยบางครั้งอาจมีลักษณะ ของการกล่าวซ้ำและซ้อนคำที่ทำให้เกิดเสียงและจังหวะทางภาษา เพราะมีการสัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะเพิ่มมา ดังนั้น การถ้อยคำภาษาที่ปรากฏนอกจากจะให้ผลทางด้านความหมายแล้ว ยังให้ผลทางด้านวรรณศิลป์อีกด้วย

ในด้านกลวิธีการเขียนมี 3 ส่วน คือ การเขียนส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนลงท้าย ซึ่งการเขียนส่วนนำพบใจความกล่าวว่ามี 5 ข้อ คือ การยินดีที่ได้มาพระราชทานปริญญาบัตร การชื่นชมยินดีหรือพอใจกับความสำเร็จทางการศึกษา การชื่นชมยินดีหรือพอใจกับความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย การชอบใจที่มหาวิทยาลัยมอบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และการอ้างถึงการปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเกิดเป็นโครงสร้างการเขียนส่วนนำ 3 ลักษณะ คือ ส่วนนำที่มีใจความ 2 ข้อ ส่วนนำที่มีใจความ 3 ข้อ และส่วนนำที่มีใจความ 4 ข้อ

ส่วนการเขียนส่วนเนื้อหาพบใจความหลัก 6 ข้อ คือ การเกริ่นนำเรื่อง การอ้างถึงเรื่องที่กล่าวไปแล้วหรือกล่าวไปแล้วเมื่อวันก่อน การกล่าวเชื่อมโยงมาสู่เรื่องวันนี้ การอธิบายขยายความเข้าใจ การให้คำแนะนำ คำตักเตือน หรือให้ข้อคิดและการฝากให้ปฏิบัติ และเกิดเป็นโครงสร้างส่วนเนื้อหา 2 ลักษณะ คือ ส่วนเนื้อหาที่มีใจความ 4 ข้อ และส่วนเนื้อหาที่มีใจความ 5 ข้อ และส่วนเนื้อหามีกลวิธีการนำเสนอ 7 ลักษณะ คือ การนำเสนอเนื้อหาที่สัมพันธ์กันเป็นหัวข้อ การอธิบายและแจกแจงรายละเอียด การนิยาม การอ้างถึง การตั้งคำถาม การแสดงตัวอย่างและเนื้อหาที่สัมพันธ์กันตามเหตุและผลและการเขียนส่วนลงท้ายที่พบใจความลงท้าย 4 ข้อ คือ การแสดงความยินดีกับบัณฑิต การฝากให้กระทำการอวยพร และการอ้างถึงพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และเกิดโครงสร้างส่วนลงท้าย 3 ลักษณะ คือ ส่วนลงท้ายที่มีใจความ 1 ข้อ ส่วนลงท้ายที่มีใจความ 2 ข้อ และส่วนลงท้ายที่มีใจความ 3 ข้อ

พระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนับเป็นสมบัติทางปัญญาที่สำคัญยิ่ง ด้วยกลวิธีทางภาษาทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำภาษาและกลวิธีการเขียนที่สละสลวยงดงามอันเกิดจากพระปรีชาสามารถในด้านวรรณศิลป์และพระอัจฉริยภาพทางภาษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรและสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ล้วนเป็นต้นแบบและเป็นแนวทางให้เราคนไทยยึด อีกทั้งสารัตถะที่ปรากฏส่วนมุ่งชี้แนะแนวทางปฏิบัติตนสำหรับบัณฑิตผู้มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบหลักต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งจะออกไปทำงานในฐานะหน้าที่ต่างๆ กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฐานะของ “ครู” จึงถือได้ว่าหลักคำสอนที่ปรากฏในพระบรมราชาวาท คือ หลักคุณธรรมจริยธรรมสำหรับการดำเนินชีวิตให้บัณฑิตและบุคคลทั่วไปได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อชีวิตและต่อสังคม และ [1] หากได้ศึกษาบทบาทด้วยความไตร่ตรองก็สามารถปรับใช้ได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. Noothong U. Royal prescriptions on the characteristics of Thai graduates. Bangkok: Walailuck University; 1996. Thai.
2. Committee of Srinakharinwirot University's 60th Anniversary of honor: The Shining light of the capital. Royal speech and preaching on the royal ceremony for the honorary degree and the degree certificate conferring of College of Education and Srinakharinwirot University. 1959-2008. Bangkok: Krist Design and Communication Co.Ltd.; 2008. Thai.
3. Mantasoot S. Creative writing. Bangkok: Baramee Printing; 1982. Thai.
4. Muligamart K. Introduction to Thai literature. (14th edition). Bangkok: Ramkhamhang University. 2004. Thai.
5. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University. Thursday 19 December 1968. Thai.

6. Pantumeta N. Thai Grammar. Bangkok: Roongruengsarn Printing; 1984. Thai.
7. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University. Saturday 28 June 1980. Thai.
8. Tanwarachon R. A study of Thai word repetition in Thai language. A doctoral degree thesis in literature, Thai language Department, Chulalongkorn University; 1991. Thai.
9. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Friday 22 June 1979. Thai.
10. Pantumeta B. Characteristics of Thai language. Bangkok: Ramkhamhang University. 2006. Thai.
11. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Tuesday 30 November 1971. Thai.
12. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Tuesday 12 July 1983. Thai.
13. Muligamart K. Literature analysis. (13th edition). Bangkok: Ramkhamhang University; 2007. Thai.
14. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Wednesday 14 August 1985. Thai.
15. Thai Royal Institute. Encyclopedia for Thai literature: Royal Institute Version. Bangkok: Thai Royal Institute; 2009. Thai.
16. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Saturday 24 July 1982. Thai.
17. Anumanrajaton, Phraya. Literature studies: aesthetics aspect. (4th edition). Bangkok: Kurusapha Printing.; 2003. Thai.
18. Boonsiriphan M. Writing nonfiction for publications. Bangkok: prakaypruk; 1992. Thai.
19. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Wednesday 21 July 1982. Thai.
20. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Monday 16 December 1996. Thai.
21. Karbklon P. Practical writing. Bangkok: Thai Watana Panit; 1975. Thai.
22. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Thursday 2 December 1965. Thai.
23. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Friday 23 June 1978. Thai.
24. Karbklon P. Preparation for speaking and writing. Bangkok: Ramkhamhang University; 2002. Thai.
25. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Friday 28 March 1975. Thai.
26. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Tuesday 10 December 1991 Afternoon session. Thai.
27. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Monday 24 March 1975. Thai.
28. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Wednesday 14 November 1973. Thai.
29. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Friday 23 July 1982. Thai.
30. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Tuesday 19 June 1979. Thai.
31. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Monday 21 June 1976. Thai.
32. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Monday 29 November 1971. Thai.
33. The Speech in Graduation Ceremony Given at Srinakharinwirot University Thursday 15 December 1960. Thai.